

Dues veus potents contra la injustícia

Aquesta setmana han visitat Barcelona dues escriptores que han alçat la veu contra les desigualtats tant en les seves novel·les com en assajos i també en actes públics. Són Chimamanda Ngozi Adichie i Arundhati Roy

què s'aproximava als perills d'una visió cultural compacta i homogènia, un dels temes estructurals de l'obra assagística del kenian Ngugi wa Thiong'o. El 2012 Ngozi Adichie tornaria a oferir una conferència que va ser molt més controvertida, amb el títol de *Tothom hauria de ser feminista*, editada anys després en format llibre a Fanbooks i Literatura Random House.

La inconsciència dels homes

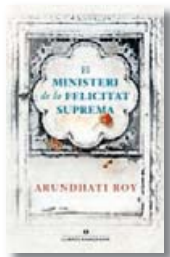
"La revolució feminista no té només a veure amb les dones, també inclou els homes –va explicar–. Les dones no estan en igualtat amb els homes en cap lloc del món. És per això que la qüestió de l'empoderament em sembla estranya". L'escriptora considera que "s'ha de dir la paraula *feminisme* en veu alta", i no només des d'un punt de vista acadèmic, sinó "des de tants àmbits com sigui possible". És per aquest motiu que Chimamanda Ngozi Adichie va col·laborar en una cançó amb Beyoncé, *Flawless*. "Volia que els nois i les noies arribessin al feminisme –admetia aquesta setmana–. Encara ara em sorprèn veure com d'inconscients poden arribar a ser els

"LES DONES NO ESTAN EN IGUALTAT AMB ELS HOMES EN CAP LLOC DEL MÓN", DIU NGOZI ADICHIE

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

TOTHOM HAURIA DE SER FEMINISTA
FANBOOKS/
RANDOM HOUSE
TRADUCCIÓ DE SCHEHEREZADE SURIÀ
64 PÀG. / 4,65 €

EL MINISTERI DE LA FELICITAT...
ARUNDHATI ROY
ANAGRAMA
TR. XAVIER PÀMIES
520 PÀG. / 24,90 €

"En la pròxima novel·la que vull escriure hi haurà un home espanyol misteriós, alt i moreno que vol seduir a qualsevol preu una dona senegalesa. Però al final, quan creu que ja la té al sac, la dona li acaba clavant una bufetada". Chimamanda Ngozi Adichie ironitzava sobre el seu futur immediat –"No parlo mai del que escric, soc de cultura igbo i, per tant, molt supersticiosa", va afegir tot seguit– hores abans de conversar amb la periodista Anna Guitart en un CCCB ple fins al capdamunt tot i l'estat de convalescència que s'havia apoderat de Barcelona després de les càrregues policials del dia 1 d'octubre.

Nascuda el 1977 a Enugu (Nigèria), Chimamanda Ngozi Adichie va marxar als Estats Units amb 19 anys –va deixar a mitges la carrera de medicina– i allà va estudiar ciències polítiques, a Filadèlfia. Aquesta llicenciatura, combinada posteriorment amb el màster d'escriptura creativa a la Universitat Johns Hopkins de Baltimore, va estructurar literàriament el seu compromís. La seva primera novel·la va ser *La flor púrpura* (2003). Explica la història d'una adolescent nigeriana, la Kambili, filla d'un empresari amb una doble cara: es presenta al món com un lliurepensador i, en canvi, imposa a casa seva un règim dictatorial de tipus

teocràtic –és un catòlic fervent–. "Entre altres coses, aquest pare de família pega a la seva dona –resumia l'autora a Barcelona–. Durant la promoció de la novel·la a Nigèria, un periodista em va dir que volia donar-me un consell. Em va dir que la meua novel·la era feminista i que el que havia de fer era no presentar-me mai com una feminista: pel que ell deia, les feministes són dones infelices perquè no poden trobar marit".

La carrera literària de Chimamanda Ngozi Adichie es va consolidar el 2006 amb la publicació de *Medio sol amarillo*, actualment disponible al catàleg de Literatura Random House. "En aquesta novel·la em vaig aproximar a la història de la independència de Biafra, que va durar només tres anys [del 1967 al 1970] –va dir–. Biafra era una part del país que Nigèria volia suprimir. Va ser un conflicte que va afectar molta gent: entre ells, també la meua família. Les guerres internes s'intenten enterrar o oblidar, i jo volia entendre, anys després dels fets, què havia passat i per què". En paral·lel en l'escriptura del següent llibre, la novel·lista va rebre el 2008 una de les prestigioses beques MacArthur, dotades amb mig milió de dòlars. Va ser un any després –quan va publicar el recull de contes *Algo alrededor de tu cuello* (2009)– que Ngozi Adichie va fer la seva primera conferència TED, en

a

llegim

50-51

- Entrevista a David Monteagudo: publica 'Cròniques del Amacrana'
- 'Els fills de Llacuna Park', de Maria Guasch

52-53

- Una novel·la sobre el retorn de Josep Carner a Catalunya el 1970
- 'Històries de Pequín', de David Kidd

01

nois i els homes sobre les coses que els passen al voltant”.

La gran repercussió que va tenir la conferència va fer que l'escriptora en fes una segona part, *Estimada Ijeawele* (Fanbooks, 2017). “No em considero activista, és una paraula que m’espanta –va assegurar l’autora–. Sembla que un activista ha de ser noble, valuós i capaç de morir per una causa, i no és així. El do que em van oferir els meus ancestres és la capacitat d’explicar històries”. De moment, l’última novel·la de Chimamanda Ngozi Adichie ha sigut *Americanah* (2013). “Així com les anteriors novel·les em feien plorar mentre les escrivia, amb aquesta més aviat vaig riure”, va recordar. Explica la història d’amor entre la Ifemelu i l’Obinze. Ella marxa amb la família als Estats Units. Ell, en canvi, es queda a Nigèria, fins que finalment emigra a Londres. “Als Estats Units, ser negre i tenir èxit és un oxímoron –va reconèixer–. Va ser quan vaig instal·lar-m’hi que vaig descobrir que era negra. Els estereotips racials són terribles, i estan molt vius”.

Una tornada molt esperada

També aquesta setmana va ser a Barcelona l’escriptora índia Arundhati Roy (Shilong, 1961). “Fa dues dècades l’agent britànic David Godwin celebrava un còctel en un hotel de Frankfurt, coincidint amb la Fira del Llibre, en honor a *El déu de les coses petites*, primera novel·la d’una autora fins llavors

02

01
CHIMAMANDA
NGOZI
ADICHIE VA
PARLAR DE
LA SEVA OBRA
AL CCCB
PERE TORDERA

02
ARUNDHATI
ROY NO
PUBLICAVA
CAP NOVEL·LA
DES DE
L'ANY 1997
FRANCESC MELCION

vors desconeguda –feia memòria Jorge Herralde, editor d’Anagrama–. Va tenir una repercussió extraordinària. Se’n van vendre més de vuit milions d’exemplars, es va traduir a 47 llengües i va guanyar el Booker Prize”. “Aquest premi em va fer molt famosa, però mentre sortia a la portada de moltes revistes els nacionalistes van arribar al poder al meu país –va explicar Roy–. Van començar a fer proves nuclears, es van privatitzar un munt de serveis... i a mi em va semblar que havia de fer alguna cosa”.

El context social i polític va fer que Roy canviés la ficció per l’assaig. *The end of imagination* (1998) va ser el primer d’una llarga llista de llibres, entre els quals hi ha *L’àlgebra de la justícia infinita* (Empúries, 2003), *Retòrica bèlica* (Anagrama, 2005) i *Listening to grasshoppers* (2010). “En aquestes dues dècades que separen *El déu de les coses petites* d’*El ministeri de la felicitat suprema* el món ha avançat cap al desastre –va reconèixer–. El meu univers creatiu es va anar expandint i quan vaig començar a escriure aquesta segona novel·la era impossible que, en part, no acabés sent política, tot i que no és cap manifest. Vivim en una època en què la política pica a la porta de casa nostra a les tres de la matinada”.

Un dels personatges més importants del llibre és l’Anjum, un hermafrodita que forma part de la comunitat dels desconsolats i perseguits. La

col·lecció d’“ànimes boges” que a Roy li interessa investigar viuen en una Índia convulsa, sotragada pel conflicte amb el Caixmir, una regió del nord del país que des de la dècada dels 90 té mig milió de soldats que “vetllen” per l’ordre. “La novel·la vol explicar com funciona l’ocupació del Caixmir, i també la vigilància dels seus ciutadans: fa uns anys t’espiaven i t’intervenien el correu, però des de l’arribada dels telèfons mòbils intel·ligents ja no cal, perquè tothom que estigui connectat està oferint les seves dades –va recordar Roy–. Al llibre hi surt un agent dels serveis secrets que treballa per a l’Índia i que diu que cal deixar protestar la població, perquè quan s’hagin quedat sense veu tornaran a casa”.

L’escriptora va recordar una esfeïdora i relativament recent anèdota: “Al Caixmir, un policia va lligar un ciutadà independentista al seu cotxe i va conduir arrossegant-lo per terra durant cinc hores. Al govern li va semblar tan bona idea que van acabar condecorant-lo. Al cap d’uns dies un parlamentari va proposar de fer-me servir com a escut humà. Mentrestant, al Caixmir la imatge de l’home torturat l’havien imprès en milers de samarretes. El gran perill és que l’odi s’alimenta i va creixent”. L’única recepta en què Arundhati Roy creu és en “la diversitat de la resistència”. Perquè, com va exposar fa uns dies a Barcelona, “no hi ha res que es pugui resoldre unilateralment”. ♦♦

**‘LIBERISLIBER’,
UNA CITA
LITERÀRIA
INELUDIBLE**

♦♦♦♦♦ J.N.

Fa vuit anys que Besalú es converteix en epicentre de l’edició independent gràcies a la fira Liberisliber. A poc a poc, la cita, que se celebra aquest cap de setmana, ha anat creixent i aglutinant bona part del sector –majoritàriament del territori català–, i enguany ja són 50 les editorials que hi seran presents, entre les quals hi ha Adesiara, Arcàdia, L’Altra, Club Editor, Comanegra, Periscopi, LaBreu, Libros del Zorro Rojo, Raig Verd i Sidillà. De Madrid hi seran presents Nórdica i Narval. De l’Aragó, Jekyll and Jill i Nalvay. Del País Valencià, 3i4, i de les Balears, AdiA Edicions, que compta amb un poderós catàleg de poesia.

Liberisliber també és un potent altaveu cultural que organitza una trentena de debats, taules rodones i activitats. Els catedràtics d’economia Antón Costas i Juan Torres afrontaran el repte de contestar si cal una reforma o la substitució del capitalisme (dissabte, 12 h). El filòsof Josep Maria Esquirol, la directora de cinema Alba Sotorra i la periodista Laia Altarriba parlaran sobre *Què produeix la cultura avui en dia?* (dissabte, 17 h). Elisabet Riera presentarà la novel·la *Llum* (diumenge, 12 h). Carol López, Pau Miró i Jordi Casanovas es preguntaran per les especificitats de l’escriptura d’obres de teatre (diumenge, 17 h). Finalment, Roger Mas tancarà les jornades amb un concert (diumenge, 19 h).

També durant la fira es faran públics els guardons Liberisliber, se sabrà qui guanya el segon premi Francesc Garriga de poesia a autors inèdits i s’inauguraran noves seccions, com ara les converses amb traductors –on participen Antoni Clapés, Jordi Mas i Misael Albarracín–, la trobada entre vuit il·lustradors i vuit editors per estimular nous projectes editorials i, finalment, el recital de relats de Víctor Català a càrrec de la poeta Blanca Llum Vidal (dissabte, 18 h).

UNA IMATGE DE LA FIRA DE BESALÚ DEL 2016. LIBERISLIBER